

Interne externe flexibiliteit 2019

Itemlijst

Afbakening onderzoek

- We kijken ook naar mogelijkheden van arbeidsflexibiliteit opgenomen in de cao. Ook als dit specifiek gaat over mogelijkheden in het geval van tegenvallende bedrijfseconomische resultaten. Wat is opgenomen in een sociaal plan nemen we niet mee.
- We kijken wat voor de grootste groep werknemers geldt.

Identificerende variabelen (koppelen via steekproeflijst):

- cao naam
- cao nummer
- bedrijfstak/onderneming
- economische sector

A. Algemeen

1. Wat is de visie¹ van de branches op arbeidsflexibiliteit?
[Tekst]

B. Interne kwantitatief

Tijden

2. (A4A) Wat zijn de reguliere arbeidstijden ma/vrij (dagvenster)²
 - (1) tijden expliciet vermeld
 - (2) tijden niet vermeld, wel af te leiden
 - (3) tijden niet bekend
 - a. (A4B1) Van?
 - b. (A4C1) Tot?
 - c. Bijzonderheden?

Dagen

3. (A5A) Is *zaterdag* een reguliere werkdag³
 - (1) zaterdag is een reguliere en structurele werkdag
 - (2) zaterdag is een reguliere maar incidentele werkdag
 - (3) er wordt toeslag betaald op zaterdag
 - (4) er wordt niet gewerkt op zaterdag
 - (5) er wordt niets over gezegd in de cao
 - a. (A5B) Van?
 - b. (A5C) Tot?
 - c. (A5D) Bijzonderheden?

¹ Onder visie wordt verstaan het belang van arbeidsflexibiliteit voor de branches en doelen van de branche aangaande (het terugdringen van) flexibiliteit.

² Reguliere arbeidstijden zijn tijden waarop zondermeer arbeid verlangt kan worden en geen toeslag betaald wordt. Indien er geen reguliere arbeidstijden zijn vermeld in de cao dan kunnen we die afleiden door te kijken naar de tijden waarop de werknemer geen toeslag ontvangt (de normale arbeidstijden).

³ Een reguliere werkdag is een dag waarop zondermeer arbeid verlangt kan worden.

4. (A6A) Is *zondag* een reguliere werkdag⁴
- (1) zondag is een reguliere en structurele werkdag
 - (2) zondag is een reguliere maar incidentele werkdag
 - (3) er wordt toeslag betaald op zondag
 - (4) er wordt niet gewerkt op zondag
 - (5) er wordt niets over gezegd in de cao
- a. (A6B) Van?
- b. (A6C) Tot?
- c. (A6D) Bijzonderheden?
5. Wordt er gewerkt met een werkrooster⁵?
- (0) nee
 - (1) ja
 - (2) er wordt niets over gezegd in de cao
- a. Voor wie geldt het werkrooster? tekst
- b. Is er overleg tussen werkgever en werknemer over het rooster?
- (0) nee
 - (1) ja
 - (2) er wordt niets over gezegd in de cao
- c. Is er overleg tussen werkgever en OR over het rooster?
- (0) nee
 - (1) ja
 - (2) er wordt niets over gezegd in de cao
- d. Hoe ver van tevoren is het rooster bekend? dagen
- e. Is aanpassen daarna nog mogelijk?
- (0) nee
 - (1) ja
 - (2) er wordt niets over gezegd in de cao

Overwerk en verschoven uren

6. Kan overwerk/meerwerk worden opgedragen door de werkgever?⁶
- (0) nee
 - (1) ja
 - (2) er wordt niets over gezegd in de cao
7. Gelden er voorwaarden en/of condities voor het opdragen van overwerk/meerwerk?
- (0) nee, kan zondermeer verlangd worden (regulier)
 - (1) ja, namelijk in bijzondere gevallen
 - (2) er wordt niets over gezegd in de cao

⁴ Een reguliere werkdag is een dag waarop zondermeer arbeid verlangt kan worden.

⁵ Het gaat hier niet om een rooster waarin is geregeld wanneer de werknemer een parttime dag heeft.

⁶ Er is sprake van overwerk als een werknemer in een bepaalde periode (vaak een dag of een week) meer uren moet werken dan hij volgens een fulltime arbeidscontract verplicht is. Bij deeltijders is eerst sprake van meerwerk, en pas van overwerk als ze meer uren werken dan een voltijder. In cao's worden de begrippen vaak door elkaar gebruikt. Daarom nemen we ze in het onderzoek samen. Het onderscheid blijft relevant omdat overwerktoeslag alleen betaald mag worden bij overwerk. Anders is er namelijk sprake van ongelijke beloning van fulltimers en parttimers.

8. (A38) Is er sprake van een overwerktoeslag?
(0) nee
(1) ja, in geld of vrije tijd
(2) er wordt niets over gezegd in de cao
9. (A39) Is de hoogte van de toeslag o.a. afhankelijk van de dag en het tijdstip waarop overgewerkt wordt?
(0) nee
(1) ja
(2) er wordt niets over gezegd in de cao
- a. Op welke momenten geldt de verhoogde toeslag? [Meerdere antwoorden mogelijk]
(1) avond
(2) nacht
(3) weekend
(4) anders [tekst]
10. (A41) Geldt de overwerktoeslag voor alle werknemers?
(0) nee
(1) ja
(2) er wordt niets over gezegd in de cao
- a. (a41a) Toeslag niet geldig voor? [tekst]
11. Kan een werkgever de werktijden verschuiven?⁷
(0) nee
(1) ja
(2) er wordt niets over gezegd in de cao
12. Wat is de referteperiode?⁸
(1) week
(2) maand/4 weken
(3) kwartaal
(4) halfjaar
(5) jaar
(6) er wordt niets over gezegd in de cao
- a. Is er aan de referteperiode een voorwaarde verbonden dat het loon gelijkmatig over de tijd (referteperiode) is verdeeld?
(0) nee
(1) ja
(2) er wordt niets over gezegd in de cao

⁷ Criteria voor verschoven uren:

- een werknemer werkt incidenteel op andere uren dan hij volgens zijn rooster zou moeten;
- de werknemer blijft in principe binnen zijn normale arbeidsduur per week (bij meer uren neigt het naar meerwerk/overwerk);
- de werkgever kan al dan niet in overleg met de werknemer besluiten tot een verschuiving.

⁸ De referteperiode of rekenperiode is de periode waarbinnen een werknemer de gemiddelde arbeidsduur per week moet realiseren. Wanneer er meerdere periodes worden genoemd scoren we de kleinste periode.

13. Bevat de cao afspraken over seizoens- of piekarbeid?⁹
- (0) nee
 - (1) ja
14. Zijn er afspraken over consignatie-, bereikbaarheids- en/of aanwezigheidsdiensten? [Meerdere antwoorden mogelijk]
- (0) nee
 - (1) ja, consignatiediensten (beschikbaarheid voor onvoorziene spoedgevallen)
 - (2) ja, bereikbaarheidsdiensten (opgeroepen worden is een normaal onderdeel van de functie)
 - (3) ja, aanwezigheidsdiensten (aanwezigheid op de werkplek)?
- a. Zijn er afspraken over de reis van de geconsigneerde of opgeroepen werknemer van de verblijfplaats van de werknemer naar de werklocatie in geval van een oproep of spoedgeval? [Meerdere antwoorden mogelijk]
- (0) nee
 - (1) ja, de reisduur van de verblijfplaats van de werknemer naar de werklocatie dient een maximale tijd of maximaal aantal kilometers te zijn [tekst, maximaal aantal minuten / kilometers]
 - (2) ja, er is sprake van een extra vergoeding voor de gemaakte reiskosten [tekst]
 - (3) ja, de gemaakte reistijd geldt als arbeidsduur/arbeidstijd in geval van oproep
 - (4) anders, namelijk [tekst]
15. Zijn er afspraken opgenomen over het type beloning voor consignatie-, bereikbaarheids- of aanwezigheidsdiensten?
- (0) nee
 - (1) ja, in de vorm van tijd-voor-tijd
 - (2) ja, in de vorm van een financiële beloning
 - (3) ja, in de vorm van een combinatie van geld en tijd-voor-tijd
- a. Zijn er afspraken over de hoogte van de beloning (toeslag) voor consignatie-, bereikbaarheids- of aanwezigheidsdiensten opgenomen? Geef ook aan welke tijdseenheid de hoogte van de beloning bepaald (per uur of anderszins)?
- a. Wat is de hoogte van de financiële beloning van maandag tot en met vrijdag? [tekst]
 - b. Wat is de hoogte van de financiële beloning op zaterdag? [tekst]
 - c. Wat is de hoogte van de financiële beloning op zondag? [tekst]
 - d. Wat is de beloning in tijd? [tekst]
16. Is in de cao opgenomen onder welke omstandigheden een oproep kan plaatsvinden? Bijvoorbeeld alleen bij spoedeisend en wat is hierbij de definitie van spoedeisend? [meerdere antwoorden mogelijk]
- (0) nee

⁹ Gedurende periodes kan een langere of kortere arbeidsduur worden opgedragen zoals bij de land- en tuinbouw of andere seizoensgebonden arbeid, bijvoorbeeld recreatie?

- (1) ja, alleen spoedeisend, namelijk... [tekst, definitie spoedeisend]
- (2) alleen voor bepaalde functies/werkzaamheden toegestaan [tekst]
- (3) niet verplicht voor bepaalde groepen werknemers (bijvoorbeeld oudere of zwangere werknemers) [tekst]

17. Wat is de maximale omvang van het aantal oproepen?

- (0) Maximaal aantal dagen, namelijk... [tekst]
- (1) Maximaal percentage van de overeengekomen arbeidsduur, namelijk [tekst]
- (2) Anders, namelijk [tekst]

C. Interne kwalitatief¹⁰

18. Kan de werknemer (tijdelijk) worden overgeplaatst naar een andere vestiging/onderneming (gedetacheerd)?

- (0) nee
- (1) ja
- (2) er wordt niets over gezegd in de cao

19. Kan de werknemer (verplicht of in overleg) ingezet worden op werkzaamheden die niet tot zijn functie behoren?

- (0) nee
- (1) ja
- (2) er wordt niets over gezegd in de cao

20. Kan de werknemer (tijdelijk) een andere standplaats opgedragen krijgen?

- (0) nee
- (1) ja
- (2) er wordt niets over gezegd in de cao

21. Bevat de cao afspraken over interne arbeidspool?

- (1) ja
- (2) nee

D. Externe flexibele werknemers

Oproepkrachten

22. Bevat de cao afspraken met betrekking tot de inzet van oproepkrachten?¹¹ [Meerdere antwoorden mogelijk]

- (1) ja, voorovereenkomst
- (2) ja, nulurencontract
- (3) ja, min-maxcontract
- (4) ja, niet nader gespecificeerd
- (5) er wordt niets over gezegd in de cao

¹¹ <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/arbeidsovereenkomst-en-cao/vraag-en-antwoord/welke-contracten-zijn-er-voor-oproepkrachten>

23. Bevat de cao afspraken betreffende voorwaarden voor het inzetten van oproepkrachten?

[Meerdere antwoorden mogelijk]

- (1) ja, alleen bij onvoorzien personeelstekort
- (2) ja, alleen na overleg tussen werkgever en OR
- (3) Ja, alleen wanneer contracten beperkt zijn in omvang en tijd
- (4) zo min mogelijk
- (5) anders, namelijk [tekst]
- (6) het is niet toegestaan
- (7) er wordt niets over gezegd in de cao

24. Bevat de cao afspraken over de beschikbaarheid van oproepkrachten?¹²

- (0) Nee
- (1) ja, niet verplicht
- (2) ja, onderling overleg
- (3) ja, verplicht tot een maximaal aantal uur, namelijk... [tekst]
- (4) ja, verplicht indien de oproep voldoet aan de termijn¹³, namelijk... [tekst]
- (5) ja, verplicht
- (6) anders, namelijk [tekst]

25. Bevat de cao afspraken over loondoorbetaling wanneer de werknemer de overeengekomen arbeid niet heeft verricht door een oorzaak die in redelijkheid voor rekening van de werkgever behoort te komen?

- (0) nee
- (1) ja, de afspraak is gelijk aan artikel 7: 628 lid1 t/m5 BW¹⁴
- (2) ja, er is een collectieve afspraak¹⁵
- (3) anders, namelijk [tekst]

26. Bevat de cao afspraken betreffende de drie uren per oproep bij een arbeidsomvang van minder dan 15 uur per week?

- (0) nee
- (1) ja, de afspraak is gelijk aan artikel 7: 628A BW¹⁶
- (2) anders, namelijk [tekst]

¹² Het gaat om afspraken waarin is opgenomen of een oproepkrachten wel/niet verplicht is om gehoor te geven aan een oproep om te werken.

¹³ Het gaat om de termijn tussen oproep en het tijdstip van werken. Bijvoorbeeld: de oproepkracht is verplicht gehoor te geven aan de oproep mits de oproepkracht minstens 24 uur voorafgaand aan het tijdstip waarop het werk moet worden begonnen is opgeroepen.

¹⁴ De werknemer behoudt het recht op loon indien hij de overeengekomen arbeid niet heeft verricht door een oorzaak die in redelijkheid voor rekening van de werkgever behoort te komen. Voor de eerste zes maanden van de arbeidsovereenkomst kan bij schriftelijke overeenkomst of regeling door of namens een daartoe bevoegd bestuursorgaan ten nadele van de werknemer worden afgeweken (artikel 7: 628 lid1 t/m5 BW).

¹⁵ Bij een collectieve arbeidsovereenkomst of regeling kan de periode waarin geen loondoorbetaling plaatsvindt verlengd worden. Dit kan alleen wanneer de aan de functie verbonden werkzaamheden incidenteel van aard zijn en geen vaste omvang hebben (artikel 7: 628 lid7 BW).

¹⁶ Indien een arbeidsomvang van minder dan 15 uur per week is overeengekomen en de tijdstippen waarop de arbeid moet worden verricht niet zijn vastgelegd, dan wel indien de omvang van de arbeid niet of niet eenduidig is vastgelegd, heeft de werknemer voor iedere periode van minder dan drie uur waarin hij arbeid heeft verricht, recht op het loon waarop hij aanspraak zou hebben indien hij drie uur arbeid zou hebben verricht. Van dit artikel kan niet ten nadele van de werknemer worden afgeweken. (artikel 7: 628A BW)

27. Bevat de cao afspraken over het na verloop van tijd omzetten van de oproepovereenkomst in een contract met meer zekerheden?

(0) nee

(1) ja

28. Bevat de cao andere afspraken met betrekking tot oproepkrachten? [tekst]

*Tijdelijke arbeidskrachten*¹⁷

29. Is het aantrekken van *tijdelijke arbeidskrachten* krachtens deze cao uitgesloten?

(0) nee

(1) ja

(2) er wordt niets over gezegd in de cao

30. Worden er redenen of omstandigheden genoemd die het noodzakelijk of wenselijk maken om *tijdelijke arbeidskrachten* aan te trekken? [Meerdere antwoorden mogelijk]

(1) tijdelijke drukte

(2) structurele seizoensdrukke

(3) bijzondere projecten

(4) tijdelijke vervanging

(5) andere omstandigheden [tekst]

(6) er wordt niets over gezegd in de cao

31. Moet bij het aantrekken van *tijdelijke arbeidskrachten* aan bepaalde voorwaarden worden voldaan?¹⁸ [tekst]

Uitzendkrachten

32. Is het aantrekken van *uitzendkrachten* krachtens deze cao uitgesloten?

(0) nee

(1) ja

(2) er wordt niets over gezegd in de cao

33. Worden er in de cao redenen of omstandigheden genoemd die het noodzakelijk of wenselijk maken om *uitzendkrachten* aan te trekken? [Meerdere antwoorden mogelijk]

(1) tijdelijke drukte

(2) structurele seizoensdrukke

(3) bijzondere projecten

(4) tijdelijke vervanging

(5) andere omstandigheden [tekst]

(6) er wordt niets over gezegd in de cao

¹⁷ Onder tijdelijke contracten wordt niet begrepen die tijdelijke contracten die zijn afgesloten met de intentie om die om te zetten in een vastcontract (verlengde proeftijd).

¹⁸ Instemming van de personeelsvertegenwoordiging dan wel de OR, of andere nadere voorwaarden.

34. Moet bij het aantrekken van *uitzendkrachten* aan bepaalde voorwaarden worden voldaan?¹⁹
[tekst]

Payroll arbeid

35. Is het aantrekken van *payroll arbeid* krachtens deze cao uitgesloten?

- (0) nee
- (1) ja
- (2) er wordt niets over gezegd in de cao

36. Worden er in de cao redenen of omstandigheden genoemd die het noodzakelijk of wenselijk maken om *payroll arbeid* aan te trekken? [Meerdere antwoorden mogelijk]

- (1) tijdelijke drukte
- (2) structurele seizoensdrukke
- (3) bijzondere projecten
- (4) tijdelijke vervanging
- (5) andere omstandigheden [tekst]
- (6) er wordt niets over gezegd in de cao

37. Moet bij het aantrekken van *payroll arbeid* aan bepaalde voorwaarden worden voldaan?²⁰ [tekst]

Gedetacheerde arbeid

38. Is het aantrekken van *gedetacheerde arbeid* krachtens deze cao uitgesloten?

- (0) nee
- (1) ja
- (2) er wordt niets over gezegd in de cao

39. Worden er in de cao redenen of omstandigheden genoemd die het noodzakelijk of wenselijk maken om *gedetacheerde arbeid* aan te trekken? [Meerdere antwoorden mogelijk]

- (1) tijdelijke drukte
- (2) structurele seizoensdrukke
- (3) bijzondere projecten
- (4) tijdelijke vervanging
- (5) andere omstandigheden [tekst]
- (6) er wordt niets over gezegd in de cao

40. Moet bij het aantrekken van *gedetacheerde arbeid* aan bepaalde voorwaarden worden voldaan?²¹
[tekst]

Zzp-ers

41. Is het aantrekken van *zzp-ers* krachtens deze cao uitgesloten?

- (0) nee
- (1) ja
- (2) er wordt niets over gezegd in de cao

¹⁹ Instemming van de personeelsvertegenwoordiging dan wel de OR, moet de uitzendorganisatie gecertificeerd zijn of in de cao worden arbeidsvoorwaarden aangewezen waarvoor uitzendkrachten dezelfde rechten hebben als het eigen personeel van het inlenende bedrijf.

²⁰ Instemming van de personeelsvertegenwoordiging dan wel de OR, of andere nadere voorwaarden.

²¹ Instemming van de personeelsvertegenwoordiging dan wel de OR, of andere nadere voorwaarden.

42. Worden er in de cao redenen of omstandigheden genoemd die het noodzakelijk of wenselijk maken om *zzp-ers* aan te trekken? [Meerdere antwoorden mogelijk]
- (1) tijdelijke drukte
 - (2) structurele seizoensdrukke
 - (3) bijzondere projecten
 - (4) tijdelijke vervanging
 - (5) andere omstandigheden [tekst]
 - (6) er wordt niets over gezegd in de cao
43. Moet bij het aantrekken van *zzp-ers* aan bepaalde voorwaarden worden voldaan?²² [tekst]

²² Instemming van de personeelsvertegenwoordiging dan wel de OR, of andere nadere voorwaarden.